

PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO W ELBLĄGU

Program realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w III Liceum Ogólnokształcącym obejmuje celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym realizowanym w szkole, podlegające wewnętrznej ewaluacji. Dla działań tych – zaplanowanych na rok szkolny 2023/24 – zostają określone adresaci, realizatorzy oraz partnerzy.

Program realizacji doradztwa zawodowego został opracowany w oparciu o Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego i zawiera:

I. Podstawy prawne

II. Założenia ogólne

III. Cel ogólny doradztwa zawodowego

IV. Treści programowe oraz efekty realizacji programu

V. Realizacja programu

VI. Ewaluacja programu

I. Podstawy prawne:

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole/placówce regulują:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 12.02.2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 09.08.2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 01.08.2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli -
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 28.03.2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia
- Ustawa Prawo oświatowe z dn. 22.11.2018 r.

II. Założenia ogólne

Program realizacji doradztwa zawodowego został opracowany w oparciu o Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego. Przygotowując niniejszy Program, uwzględniono wyniki przeprowadzonej diagnozy zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe w celu wsparcia uczniów w planowaniu dalszej edukacji i kariery zawodowej. Wnioski z ewaluacji pozwalają stwierdzić, że niektórzy uczniowie:

- mają problemy z nazwaniem instytucji wspomagających planowanie kariery zawodowej,
- nie potrafią planować form kształcenia i doskonalenia zawodowego,
- mają trudności z wyborem dalszej ścieżki kształcenia

Program obejmuje działania treści i działania, które realizowane będą w ramach:

- zajęć z doradztwa zawodowego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 109 ust. 1 pkt. 7,
- zajęć prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- przedsięwzięć i różnorodnych form wsparcia udzielanych uczniom w szkole przez kadre pedagogiczną podczas bieżącej pracy, w formie wycieczek zawodoznawczych czy też na zajęciach z nauczycielem wychowawcą.

III. Cel ogólny doradztwa zawodowego

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w liceum mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku prac.

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia i na jego wybór składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy. Na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki.

Działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane według harmonogramu pracy szkoły.

WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- poznają własne predyspozycji zawodowe, zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności;
- rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
- potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń;
- są zmotywowani do podjęcia wysiłku przy podejmowaniu decyzji w zaplanowaniu swojej przyszłości zawodowej;
- znają czynniki trafnego wyboru zawodu;
- posiadają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy;
- znają system kształcenia oraz ofertę edukacyjną szkół wyższych;
- znają warunki i harmonogram rekrutacji do szkół wyższych;
- wybierają zawód i szkołę po dokonaniu analizy własnych możliwości psychofizycznych z wymaganiami szkoły i zawodu;
- znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru zawodu;
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodowej.

Rodzice:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;
- znają czynniki wyboru szkoły i zawodu,
- wspomagają dzieci w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- znają aktualną i pełną ofertę edukacyjną na różnych jego poziomach;
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami: zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi, rodzinnymi itp.;
- włączają się do działań informacyjnych szkoły (np. jako przedstawiciele różnych zawodów).

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje;
- wspierają uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- realizują działania z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika;

- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów;
- angażują przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w działania doradcze szkoły;
- nauczyciel informatyki wdraża uczniów do poszukiwania informacji w sieci;
- nauczyciel przedsiębiorczości prezentuje treści dotyczące pracy i przedsiębiorczości, omawia potrzeby człowieka i sposoby ich zaspokojenia, omawia przyczyny i skutki bezrobocia, prezentuje strukturę dokumentów aplikacyjnych. kształtuje umiejętności planowania dalszej edukacji uwzględniające predyspozycje i umiejętności ucznia; kształtuje umiejętności poszukiwania informacji o możliwościach zatrudnienia na rynku lokalnym, regionalnym i krajowym (ogłoszenia, UP, Internet)
- nauczyciel bibliotekarz gromadzi i udostępnia literaturę psychologiczną, pedagogiczną, z zakresu prawa pracy; popularyzuje informatory i ulotki na temat oferty edukacyjnej szkół wyższych; gromadzi czasopisma, wskazuje źródła informacji edukacyjno – zawodowej;
- nauczyciele języka polskiego, języków obcych koordynują organizację konkursów literackich, przedmiotowych dotyczących tematyki zawodoznawczej, uczą prawidłowego przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, np. CV, listu motywacyjnego, pisanie podania) omawiając treści związane z pracą uczą np. o zawodach i czynnościach z nimi związanych, warunkach zatrudnienia, pracy dorywczej i rynku pracy, prezentacja uczelni i kierunków humanistycznych
- nauczyciel geografii omawiając ludność Polski uczeń potrafi wskazać różnice w strukturze zatrudnienia ludności w swoim regionie i w Polsce; podaje główne , aktualne problemy rynku pracy w Polsce i regionie, wskazuje regionalne zróżnicowanie rynku pracy w Polsce i regionie;
- pedagog wdraża uczniów do pogłębiania wiedzy umiejętności z zakresu kompetencji społecznych autoprezentacji, metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresogennych, przeprowadza testy badające uzdolnienia itp.
- wychowawcy klas na godzinach wychowawczych poświęconych realizacji tematyki zawodoznawczej pogłębiają kompetencje interpersonalne uczniów, prowadzą ćwiczenia integrujące grupę, rozwijające samowiedzę, badają możliwości uczniów, analizują style uczenia w klasie itp. organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów z udziałem rodziców, uczestniczą w wycieczkach zawodoznawczych; wspierają uczniów w procesie decyzyjnym; kierują do specjalistów, pełnią funkcję wspierająco-informacyjną dla rodziców
- nauczyciele wf –testują i sprawdzają możliwości sprawnościowe uczniów. Wychowanie fizyczne przygotowuje do aktywności zawodowej w służbach mundurowych(policja, wojsko, straż pożarna) oraz w zawodach takich jak nauczyciel w-fu, trener, rehabilitant, masażysta. Sprawność fizyczna i znajomość reakcji organizmu na wysiłek jest podstawą do wykonywania wielu zawodów.

IV. Treści programowe oraz efekty realizacji programu

Planowane działania uwzględniają zasoby szkoły/placówki, potrzeby i możliwości oraz treści programowe w obszarach:

1. Poznanie siebie;
2. Świat zawodów i rynek pracy;
3. Rynek edukacyjny i uczenia się przez całe życie;

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych.

Program umożliwia:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego oraz określanie zakresu ich odpowiedzialności.

Ponadto sprawnie funkcjonujący system doradztwa zawodowego, dzięki zaangażowaniu wszystkich nauczycieli, wychowawców, specjalistów w szkole/placówce oraz podmiotów współpracujących w zakresie wsparcia rozwoju zawodowego uczniów daje efekt synergii.

V. Realizacja programu

Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego określa:

1. Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:
 - a) tematykę działań;
 - b) metody i formy działań z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach;
 - c) terminy realizacji działań;
 - d) osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań.
 - e) podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji zadań z doradztwa.
2. Realizacja głównego celu WSDZ zobowiązuje całą społeczność szkolną, specjalistów, wychowawców, nauczycieli, uczniów, rodziców i instytucje zewnętrzne do systematycznych oddziaływań wychowawczo-doradczych, których efektem jest przygotowanie młodzieży do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.
3. Zakres działań osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z ich kompetencji, profilu wykształcenia i podstawy programowej z poszczególnych przedmiotów
4. Szkolny doradca zawodowy realizuje zadania na podstawie, zatwierdzonego przez Dyrektora szkoły WSDZ i planu pracy wynikającego z realizacji zadań WSDZ na dany rok szkolny.
5. Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w ciągu roku szkolnego zgodnie z planem działań WSDZ:
 - na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych,

- zajęciach pozalekcyjnych,
- poza szkołą poprzez aktywny udział uczniów: w Młodzieżowych Targach Edukacyjnych, jak również podczas: Dni Kariery, Drzwiach Otwartych Szkół Wyższych, Salonu Maturzystów
- podczas spotkań z przedstawicielami szkół wyższych, zakładów pracy itp.

4. Osobami odpowiedzialnymi za realizację WSDZ są

- dyrektor szkoły,
- doradca zawodowy,

5. Osoby współodpowiedzialne za realizację działań doradczych:

- pedagog,
- nauczyciele, wychowawcy,
- pielęgniarka szkolna
- inne osoby wspomagające działania doradcze szkoły.

6. Szkoła współpracuje z instytucjami zewnętrznymi zajmującymi się kształtowaniem kariery zawodowej, są to:

- poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
- powiatowy urząd pracy,
- biuro karier przy środowiskowym hufcu pracy,
- szkoły wyższe,
- szkoły wyższe,

- zakłady pracy, przedsiębiorcy,
- poradnie specjalistyczne,
- lekarze medycyny pracy itp.

7. Realizacja głównego celu WSDZ zobowiązuje całą społeczność szkolną, specjalistów, wychowawców, nauczycieli, uczniów, rodziców i instytucje zewnętrzne do systematycznych oddziaływań wychowawczo-doradczych, których efektem jest przygotowanie młodzieży do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.

Realizacja doradztwa zawodowego w III LO

Treści	Cele szczegółowe	Temat/ działanie Metody i formy realizacji działań	Termin realizacji działań	Realizatorzy	Podmioty wspierające	Stopień realizacji
POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Uczeń sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy	Bilans zasobów, czyli moje mocne i słabe strony Rozpoznanie uzdolnień uczniów. Zajęcia z wychowawcą, testy predyspozycji i zainteresowań Treści włączone w poszczególne przedmioty np. w formie wypowiedzi uczniów ustnych i pisemnych, testów, zabaw dydaktycznych Bilans kompetencji zawodowych i społecznych. Zajęcia z wychowawcą.	Cały rok	Wychowawca, pedagog szkolny psycholog z PPP wszyscy nauczyciele	PPP	

	Uczeń określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego	Rozpoznanie preferencji sensorycznych uczniów. Omówienie wyników rozpoznania prezentacja stylów uczenia. Jak się efektywnie uczyć -warsztaty. Możliwości rozwoju zainteresowań w szkole i poza nią. Motywacja do samorozwoju.	Cały rok	Nauczyciele Pedagog wychowawcy	PPP	
	Uczeń określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych	Zajęcia sportowe Zajęcia z wychowawcą Spotkania z pedagogiem i psychologiem testy rozpoznające style uczenia, predyspozycji		nauczyciele wf wychowawcy pielęgniarka szkolna		
	Uczeń rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;	Zajęcia sportowe Umiejętne i indywidualne określenie preferencji rekreacyjno-ruchowych poprzez wybór sposobu odpowiedniej aktywności ruchowej aby zapobiec negatywnym skutkom pracy zawodowej	Cały rok	nauczyciele wf	Pielęgniarka lekarz medycyny pracy	
	Uczeń analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;	Programy międzynarodowe Konkursy przedmiotowe Imprezy szkolne	Cały rok	Wszyscy nauczyciele		

	Uczeń określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.	Akcje organizowane przez szkolny wolontariat odpowiedzialne planowanie zadań i ich konsekwentnej realizacji, kształtowanie kompetencji obywatelskich i orientacji prospołecznej.	Cały rok	Nauczyciel odpowiedzialny za wolontariat w szkole	Caritas PCK i inne	
ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Uczeń analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych	Wycieczka zawodoznawcza Wizyty uczniów zakładach pracy jako zapoznanie się z zawodem/stanowiskiem pracy od strony praktycznej oraz poznanie oczekiwań pracodawcy	Cały rok	Wszyscy nauczyciele wychowawcy	Zakłady pracy	
	Uczeń analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;	Lekcje przedsiębiorczości	Cały rok	n-l przedmiotu, wychowawcy	UP PPP	

	Uczeń konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;	lekcje przedsiębiorczości spotkania z doradcami zawodowymi w ramach Tygodnia Kariery	Cały rok	n-l przedsiębiorczości, wychowawcy	UP PPP Hufce Pracy	
	Uczeń porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika	lekcje przedsiębiorczości	Cały rok	n-l przedsiębiorczości		
	Uczeń konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;	lekcje przedsiębiorczości	Cały rok	n-l przedmiotu		

	Uczeń określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej.	lekcje przedsiębiorczości	Cały rok	n-l przedmiotu		
	Uczeń sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców.	lekcje przedsiębiorczości lekcję języków obcych	Cały rok	n-l przedmiotu		
ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Uczeń przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej	Udział w konkursach krasomowczych z jęz. obcego	Cały rok	n-le jęz. obcych		
	Uczeń charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.	Lekcje przedsiębiorczości	Cały rok	n-l przedmiotu		
	Uczeń charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.	Targi edukacyjne Prelekcje Pogadanki Wywiady z przedstawicielami zawodów Korzystanie ze stron: http://psz.praca.gov.pl .	Cały rok	wychowawca	UP Przedsiębiorcy Hufce Pracy	

RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	Uczeń korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, poza formalnego i nieformalnego	Lekcje z wychowawcą w klasie III Prezentacje przedstawicieli uczelni wyższych	Cały rok	wychowawca	Wyższe szkoły	
	Uczeń określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;	Dzień z Psychologią (Rozwijanie kompetencji psychologicznych znajdujących zastosowanie w 4000 zawodów) Zajęcia prowadzone przez pracowników UG szkół wyższych w ramach patronatu uczelni.		n-l polskiego wychowawca	Studenti Szkół Wyższych Kadra dydaktyczna szkół wyższych	
	Uczeń analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji.	Warsztaty z doradcą zawodowym, pedagogiem	Cały rok	pedagog	UP PPP	
	Uczeń wskazuje możliwości kontynuowania nauki	Zajęcia z wychowawcą Moje plany na przyszłość.	Cały rok	wychowawca		
PLANOWANIE WŁASNE GO	Uczeń ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;	Drzwi Otwarte na Uniwersytecie Gdańskim i wybranych uczelniach wyższych	III	wychowawca	Szkoły Wyższe	

	Uczeń sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji	indywidualny kontakt uczniów i rodziców z doradcą zawodowym pedagogiem szkolnym Drzwi Otwarte szkół Wzwyż Warsztaty-Jak sobie radzić ze stresem. Trenig kreatywności. Skuteczna komunikacja –jak uniknąć nieporozumień.		PPP UP Przedstawicieli innych uczelni i studenci	
	Uczeń dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.	Zajęcia z wychowawcą-ankieta.	g.wych		

VI. Ewaluacja programu

W ramach ewaluacji wychowawcy klas trzecich badają losy swoich absolwentów i sporządzają dokładny raport, odnośnie uczelni, na których naukę kontynuują nasi uczniowie. Przeprowadzona zostanie również ankieta na temat preferencji i ostatecznych wyborów uczniów klas trzecich.

Badane będzie, czy wybór klasy pokrywa się z kierunkiem kształcenia kierunkiem studiów.

Na koniec roku szkolnego doradca zawodowy przedstawi sprawozdanie z działań podjętych w ramach doradztwa zawodowego.

Niniejszy program został opracowany przez doradców zawodowych we współpracy z innymi nauczycielami wyznaczonymi przez dyrektora szkoły oraz powiatowym koordynatorem doradztwa zawodowego/doradcą konsultantem.